XXV. évfolyam. Selmecbánya, 1915. november 7. 45 szám.

SELMECBÁNYAI HIRLAP

Egy évre 10 korona. Félévre 5 korona. Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes szám ára 20 fillér.
Hirdetések megállapodás szerint számittatnak.
Nyilttér dija soronként 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
DR. PAULOVICS ISTVAN

Az expediciót s hirdetéseket illető reklamációk a lapkezelő
Joerges Ágost özvegye és fia
céghez intézendők,
hova az összes pénzküldemények is küldendők.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Kötelesség.

A harmadik hadikölcsönre való jegyzés mindenkire nézve kötelesség. Buzditásra itt nincs szükség, de meg nem is lehet senkitsem buzdítani. Hogyan mondhatná honfitársainak az ember komoly képpel, hogy: „Nézzétek, északon és délen, keleten és nyugaton eltiprásunkra törő ellenségek millióival küzködünk; már-már int felénk a teljes diadal, az elérésére azonban pénz kell: legyetek tehát jó hazafiak, adjatok pénzt a hazának, ne ajándékba azonban, hanem csupán kölcsön, még pedig bőséges kamatra!?“ Lehet-e a hazaszeretet szent nevében valakit arra ösztökélni, hogy jó üzletet csináljon? Tisztára lehetetlenség ez, mert hiszen a hazafiságra való hivatkozás ott van helyén, ahol bizonyos áldozatról van szó, már pedig a harmadik hadikölcsön kötvényeinek a vásárlása nemcsakhogy nem áldozat, hanem ellenkezőleg: a lehető leghasznosabb elhelyezése a heverő és a bármiképen is nélkülözhető pénzeknek

Szerencsére, nem szükséges a nógatás. A társadalom megértette, hogy dicső hadseregünk, a végső erőfeszítés idején, nem láthat hiányt pénzben; megértette, hogy bőven gyümölcsöző tőkebefektetésre nem volt még a mainál jobb alkalom. Gyülnek is a hadikölcsön milliói, százmillió napról-napra, lélekörvendeztető arányokban. A király fényes példaadása nyomán megyék és városok, püspökségek és főurak, jótékonytársulatok és pénzintézetek sietnek hatalmas összegeikkel hozzájárulni a sikerhez. Semlegesek és régi szövetséges külföldiek mellett most a bolgárok is tekintélyes jegyzéssel fejezik ki hozzánk való ragaszkodásukat, bennünk való bizalmukat. Még a hadseregszállítók és az élelmiszerdrágítók közül is azok, akikből még nem halt ki minden jobb érzés, rá-rászánják magukat nagy nyereségük egyrészének hadikölcsönkötvényekben való elhelyezésére.

Csakhogy ez mind nem elég! Mulhatatlanul szükséges, hogy a kis- és az aprótőke is minden erejével fölkarolja ezt a felséges nemzeti ügyet. Másként nincs kellő eredmény.

A pénz különböző országokban különböző módon oszlik el. Némely államban nagyszámmal vannak óriási, milliárdos vállalatok, rengetegvagyonú nábobok, míg a lakosság nagyrésze földhözragadt szegény. Az ilyen helyeken azután a sors kegyeltjeinek az osztálya a mindenható, a többi néprétege pedig tehetetlen — pénzügyi dolgokban. Minálunk nem ilyen a helyzet. Nálunk a vagyoneloszlás nem ilyen aránytalan. Ritkaság ugyan a túlságosan meggazdagodott magánember vagy csoport, de viszont koldusnyomorúság sem sujt népes osztályokat. Nálunk aránylag nem sok a bőpénzű ember s nem is elegendő az erejük a haza szükségéhez képest; ellenben majd mindenkinek van valamicskéje s ez a sok kicsi nagyon sokra mehet.

S ezt kell nagyon jól megérteni. A mi két első kölcsönünk is azért sikerült olyan jól, mert a kis- és az aprótőkés emberek tömegesen vettek részt benne. Most, harmadszor, még több pénzre van szüksége a dicsőséges béke megteremtéséért vérző hadseregnek, mindnyájunknak el kell tehát mennünk a hadikölcsön aláíróhelyeihez,

Vándorok.

Vannak mindig, kik minden évben
Változtatják az iskolát.
Kezükbe vándorbotot vesznek,
Feltámad bennük a nomád.
A szívük hideg, arcuk merev,
Tekintetük is nagyfiús,
Szeptember elsőn beköszönnek
S eltűnik velük június.
Ezek a padot kifaragják
És befirkálják a falat.
Ezek esténkint kinn kószálnak
S regényt olvasnak pad alatt.
Ezek a lekét könyvből lesik
S nem mennek évközben haza.
Ezek fölött galambként kering
Vérző anyaszív sóhaja.
Ezek a táppénzt elcukrozzák
S rájuk nagyritkán vár levél.
Ezek bárkivel szembeszállnak,
A szívük semmitől se fél.
Ezek tizperben bennmaradnak,
Ha még oly derűs is az ég.
Ezek bucsút sohasem vesznek,
Már várja őket szebb vidék.

Ezek belül mind megvénültek,
Lelkükön keskeny gyászszalag.
Ezek később csókkal borítják,
Kik iskolásdit játszanak.

Falu Tamás.

A tolvaj.

Meglepő rajtaütéssel elfogtunk egy orosz zászlóaljat trénjével, fölszerelésével együtt. A gazdag zsákmányban, mely a kezünkre került, legjobban örültek a bakák egy kis szürke szamárnak. A századunkhoz került. Szabadon járt, csendes órákban a bohóc szerepét játszotta, állóharcok idején vizet hordott a lövészárkokba s ugyancsak ő hordta, a szakács parancsnoksága alatt, a tiszturak számára a szivart, cigarettát és a konyakot. Hogyne szerettük volna hát, mikor annyi mindenfélét hozott nekünk s hogyne szerették volna a bakák, mikor kiszáradt torkukat általa hozott harmatos forrásvízzel öditgették. Kapott is minden jót, cukrot, csokoládét, puha prófuntot, melyről eddig nem is tudott, de megette, mert ízlett neki.

Hamarosan meleg barátságot kötött a honvédekkel s pár nap mulva már annyira ment a barátkozásban, hogy — ha nem vigyáztak rá, — bizony kiszedte a kenyérzsákokból a prófuntokat, cukrot, szalonnát s mire észrevették, már gömbölyűre púposodott hassal mosolygott a bakák mérgelődésén. Úgy gondolta magában, józan szamárésszel, hogy nem az a szamár, aki megeszi a megennivalót, hanem az a szamár, aki meg engedi enni s miután ezt a konzekvenciát levonta, minden lelkiismeretfurdalás nélkül üzte a volt gazdáitól eltanult fosztogatásait és rablásait.

Egy éjszakán a százados egész csokoládékészlete eltünt. A százados dühöngött, szidta a tisztiszolgáját, szentül meg volt győződve, hogy az ügyetlen legény vesztette el a sokatérő harctéri csemegét. A legény mentegetőzött, égre-földre esküdözött, hogy a csokoládé a tarisznyájában volt, a tarisznya egész nap az oldalán lógott, csak éjszakára tette le, akkor is maga mellé helyezte s így teljesen ki van zárva, hogy elveszthette volna.

Alig csillapult le a százados a csokoládé elvesztése miatti haragjából, szomorú arccal közeledett feléje a hadnagy. A kezében egy darab madzagot tartott.

— Mi az, Laci? — kérdezte a százados, mikor meglátta a hadnagy fanyar arcát.

— A fene egye meg! — szitkozódott a hadnagy. — Ellopták az éjjel a fél rúd szalámimat.

— Talán elveszítetted?

— Az este még ettem belőle. Vacsora után felakasztottam a sátornyilásba, hogy szellőzzék s ma reggel, mikor kerestem, a szalámi eltünt, csak ez a darab madzag lógott a helyén.

annyi pénzzel, amennyit összekuporgattunk, amennyit a szájunktól megvonhattunk.

Ne mondja senki, hogy az ő pénzecskéje kevés, az ügyse sokat lendítene a haza sorsán; az ő kis pénzének jó kamattal is csekély lenne a jövedelme, azért bizony nem érdemes az aláírással bibelődni. Merőben helytelen és vétkes az ilyen okoskodás. Vétek a kínálkozó tisztességes haszon lekicsinylése és veszendőbe hagyása. Még nagyobb vétek elmaradni onnan, ahol a haza tőlünk telhető segítséget vár tőlünk. Ha a katonák is úgy gondolkodnának, hogy egyetlen ember mit sem tehet a világháborúban, hogy állana elő a milliókra menő győzelmes hadsereg.

Jól kamatozó hadikölcsönkötvény vétele nem valami hazafias érdem ugyan, de ha nem veszünk annyit, mint amennyinek a vevése módunkban van: határozottan mulasztás a hazával szemben.

A harmadik magyar hadikölcsönre november 17-ig lehet jegyezni. A jegyzés minden igaz magyarra nézve *kötelesség*.

A végzet útja.

A föld minden táján diadalmasan harcolnak seregeink. Messze, észak jeges vidékein, Európa nyugati tengerpartján, az Adrián és az Alpokban, a Balkánon, a Dardanelláknál és a Kaukázusban diadalmasan állnak helyt fegyvereink. Szövetségeseink és a mi országaink az Északi-tengertől Európán s a Balkánon végig messze benyúlnak Ázsiába, a Perzsa-öbölig és Afrika széléig, Egyiptomig. Hadseregeink: a német, a magyar és az osztrák, a bolgár és a török ércfalként állanak ezen a hatalmas vonalon s elszakítva tartják egymástól ellenségeinket, akik nyugatról, északról, keletről, délről, délnyugatról és délkeletről agyarkodnak ellenünk. Harcolunk a világ minden tájékán; hol itt törünk előre, hol amott s egyik csapást a másik után mérjük ellenségeinkre az egész óriási harcvonalon. Ennek az egységes, nagy vonalnak csak egy helyen volt szakadéka: Orsovától Bulgáriáig. Most már ezt a szakadékot is áthidaltuk. A Balkánon küzdő vitéz seregeink kiverték a szerbeket ennek a területnek északi részéből, a másik oldalon, dél felől, a bolgárok egyik serege nyomult előre s megtisztította a terület déli részét is. A német, magyar és osztrák csapatok Brzapalánkánál, szerb földön, örömujjongás között találkoztak, egyesültek és teljessé tették a mi vonalunkat Hamburgtól a Perzsa-öbölig, Rigától Konstantinápolyig.

Ezzel az eredménnyel együtt megkondul a vészharang ellenségeink fölött. Hallják érczavát és meg is értették. Minden jelentés arról szól, hogy egyre jobban kezd terjedni az ellenséges népek és kormányaik körében az aggodalom, a kétségbeesés. Érzik, hogy közeledik a büntető végzet. Ott jár csapataink nyomában a Balkánon, hogy először a bűnösökre, a szerbekre sujtson le, akiknek gonoszsága az első lökést adta ehhez a világháborúhoz, azután rátérjen a bűntársakra, a világháború értelmi szerzőire: az ellenséges nagyhatalmakra.

Senkisem kételkedik ma már, hogy a mi igazságunk diadalmasan fog kikerülni a világháborúból. Világosan látható, hogy a mi igazságunknak nemcsak ahhoz van ereje, hogy magát védje, magát mentse, hanem ahhoz is, hogy a gonosz támadókat meg is büntesse, hosszú időre meg is fékezze. Szerbia végső összeomlására, amely már nincs messzire, megkezdődik a vég, mely ellenségeinkre méltó megalázás, nekünk azonban dicsőséget és hosszú, boldog békességet jelent. A nemzet kitartása és áldozatra készsége, fiainak hősiessége meg fogja teremni dicső gyümölcsét. Utódaink és késő nemzedékek áldani fogják a mi nevünket és a mi korunkat, mely megszerezte számukra a nagyságot, a dicsőséget és a nyugodt gyarapodás lehetőségét.

Nagy harcok vannak még hátra. Még nem tehetjük télre fegyvereinket és résen kell lennünk az utolsó napig. De mindnyájan érezzük, hogy valójában eldőlt már a világháború s a végső győzelmet kezünkből többé senkisem ragadhatja ki. Ebben a biztos tudatban várjuk a végső leszámolást, amelynél minden nemzeten betelik az a végzet, amit megérdemel.

A harmadik hadikölcsön

A hadikölcsön: nemzeti kölcsön, amelynek sikere erkölcsileg annál becsesebb, gazdaságilag annál értékesebb, minél szélesebb néprétegek hazafias áldozatrakészsége és helyes gazdasági belátása nyilvánul meg benne.

Teleszky János
magyar királyi pénzügyminiszter.

A most dúló világháború alatt immár harmadízben fordul kölcsönért a magyar kormány az ország hű és hazafias polgáraihoz, hogy a hazánk fennmaradásáért folytatott nagy háború roppant költségeit továbbra is akadálytalanúl fedezhesse.

Mindenki tudja, hogy a háborúhoz sok pénz kell. A hadsereg felszerelése, élelemmel, ágyúkkal, fegyverekkel s mindenféle más hadiszerekkel való ellátása sok-sok millióba kerül. S hiába van elég katona, hiába való e katonák lelkesedése, hősiessége, — kárba vész a legkitűnőbb hadvezető tudomány is, ha a hadviselő államnak a háború folytatásához nincs elegendő pénze.

Immár tizenötödik hónapja, hogy a dicső szövetségesünkkel, a nagy és hatalmas német nemzettel és vitéz török testvéreinkkel, akikhez most már a hős bolgár nemzet is csatlakozott, az ellenségek egész világával állunk hadban. Harci küzdelmünk eddigi eredménye igazán gyönyörű és hatalmas! Büszkeséggel tekinthetünk rá! Hadvezetőségünk kipróbált ügyessége további győzelmes előnyomulásunk s végleges diadalunk erős biztosítéka. Csak egy dologra van még szüksége az államnak, hogy ez a végleges győzelem bizonyosan és mielőbb bekövetkezzék: pénzre, minél több pénzre. Honnan vegye ezt, mikor a hosszú hadjárat kimeríthetí pénzkészletét, ha még oly bőséges is? A magyar állam csak saját polgáraitól kaphatja a háború folytatásához szükséges pénzt.

Alig rebegi el a hadnagy mélységes bánatát a fél rúd szalámi ügyben, dörmögve közeledik a zászlós, leül a százados és a hadnagy mellé és fejcsóválgatva átkozódik:

— A fene egye meg! Valaki ellopta az éjjel a piskótáimat. Tegnap kaptam hazulról, lehetett két kiló. Alig ettem belőle pár darabot, gondoltam, milyen jó lesz majd a reggeli teához és itt van! A skatulyát ott találtuk meg a völgyben.

A százados és a hadnagy összenézett. Nem tudták, nevessenek-e, vagy mérgelődjenek.

A sátrak felől dühös kiabálás hallatszott:

— Itt volt a tarisznyámban! Hozzá se nyultam. A sátorban rajtad kívül senkisem járt. Neked kell tudni, hova lett.

— Ki kiabál ott? — kérdezi a százados a hadnagytól.

A hadnagy hallgatódzik: . . .

— Radó hadapród hangjára ismerek.

Azonban már jött is Radó lángvörös arccal s amint odaért a tiszti kompániához, megbotránkozott hangon szólalt meg:

— A fene egye meg! Valaki megette az éjjel a kandirozott gyümölcsömet.

— Hol volt a gyümölcs?

— A legénynél, a tarisznyájában.

— Talán elvesztette?

— A skatulyaroncsok ott hevernek a sátor előtt. Darabokra van tépve. Valamelyik gazember kilopta a tarisznyából és megette.

— Nohát ez borzasztó! — rohan kikelt arccal a társaság felé az önkéntes. — Valaki megette az éjjel a szalonnámat, ó, hogy a . . .!

Erre az újabb hírre hatalmas hahota támadt. Mindenki azt hitte, hogy a másik viccet akar csinálni a holmik eltűnésével. De mikor megtudták, hogy a dolog nem vicc, hanem a legkomolyabb komolyság, a hahotázók homloka borulni kezdett, percről-percre sötétedtek az arcok, aztán a kárvallott társaság egyszerre kiáltott fel:

— Tolvaj jár köztünk! . . . A gazembert el kell fogni . . .

— Csak kerüljön a kezembe! — csikorgatta össze a fogait a százados.

— Kiköttetem a nyomorultat! — kiáltott a hadnagy.

— Huszonötöt veretek rá! — pattogott a zászlós.

— Kivágom a gyomrát! — orditott a hadapród.

— Főbelövetem! — toporzékolt az önkéntes.

A százados gondolatokba mélyedt, aztán megszólalt:

— A tolvajt elfogjuk. Óvatosaknak kell lennünk. Az esetről ne szóljatok a legénység előtt. Úgy tegyünk, mintha észre se vettük volna a lopást, nehogy a tolvaj gyanút fogjon. Estére közös sátorba fekszünk mind az öten és lefekvés előtt mindenki a sátor külső részére akasztja a tarisznyáját s mintha a legényéhez beszélne, hangosan mondja, hogy a tolvaj is hallja, hogy mi van a tarisznyában. Közülünk egy állandóan ébren marad, várja a tolvajt. A tolvaj biztosan lépre jön s mikor kezdi bontogatni a tarisznyáját, nyakoncsípjük.

Valamennyien helyeseltek a tervet.

Amint megbeszélték, úgy is cselekedtek. Estefelé egy sátorba mentek mind az öten. Lefekvés előtt egyenkint akasztották ki a sátor elé a tarisznyákat. Kezdte az önkéntes:

— Józsi, vigyázz a tarisznyámra, szalonna van benne.

Folytatta a zászlós:

— Ideakasztom a tarisznyám, Péter, takard le sátorlappal, hogy el ne ázzon a piskóta.

Aztán a hadapród:

— Pista, nézd, itt lóg a tarisznyám, hadd szellőzzék a kandirozott gyümölcs.

Végre a hadnagy:

— János, akaszd csak a sátor elé ezt a rúd szalámit, nem árt neki, ha egy kicsit átjárja az északi hideg.

Aztán lefeküdtek.

Először a hadapród virrasztott. A bakák beszélgettek, pipáztak, majd elhallgattak, elaludtak. Csend volt mindenütt. Két óra múlva a hadapród

Mindenki sokat hallott és olvashatott már a hadikölcsönről, de a kölcsönnyújtásban még nem vett részt mindenki, vagy nem olyan mértékben, amint tehette volna.

Bizonyára sokan azért tartózkodtak eddig a hadikölcsönben való részvételtől, mert nem tudták, hogy a hadikölcsön sikere az államra nézve a háború győzelmes befejezéséhez elengedhetetlenül szükséges, saját maguknak pedig a hadikölcsön jegyzése nagyon-nagyon hasznos.

Sokan azt hiszik, hogy pénzük legbiztosabb helyen a ládafiában van. Pedig ez nincs így!

A legnagyobb nyomorúság vár reánk, de még gyermekeinkre, sőt unokáink unokáira is, ha most nem sietünk az állam segítségére és ezzel a mulasztásunkkal lehetővé tesszük, hogy az ellenség diadalmas útunkban megakaszthasson.

Gondoljuk meg, hogy mit érne ebben az esetben az eldugott pénz? Ugyebár semmit. Ezt a veszedelmet csak úgy háríthatjuk el, ha mindenki teljes vagyoni erejével járul a hadikölcsönhöz.

Úgy kell most gondolkoznunk, hogy az idei termés nem a mienk, hanem a hazáért küzdő magyar katonáké. Ha ők nem harcolnának ilyen dicsőségesen, ellenséges lovak patkói pusztították volna el vetéseinket s a muszka, szerb és olasz nem nekünk, hanem magának aratott volna. Méltó tehát, hogy az idei termés árát, legalább részben és legalább kölcsönképpen, az ország rendelkezésére bocsássuk, hogy a magyar hadak ne csak szívben, lélekben és bátorságban legyenek erősebbek, mint az ellenség, hanem mindennemű hadifelszerelésben is.

Ha megnyitjuk a ládafiát, elsősorban saját magunkon segítünk, mert jó üzlethez jutunk s tulajdonképen csak magunknak adunk kölcsönt; emellett még derék hazafiaknak is bizonyultunk. Szeretett hazánk hős serege pedig győzedelmes, dicső, hosszantartó, virágzó békét az ezért nekünk cserébe.

A hadikölcsönjegyzés föltételei és módozatai:

1. A harmadik hadikölcsönben úgy vehetünk részt, hogy a most kibocsátott és hadikölcsön-kötvényeknek nevezett állampapirokat vásároljuk. A hadikötvény állami értékpapír, érte az állam a nemzet egész vagyonával felel, tehát olyan biztos az értéke, mint a készpénzé. Emellett még jól kamatozik, rá olcsó kamat mellett a bankoknál kölcsön szerezhető, sőt olyan értékes, hogy bármikor a bankoknak eladható és így könnyen pénzzé tehető.

2. Valamennyi királyi állampénztárnál és királyi adóhivatalnál, valamennyi póstahivatalnál (póstatakarékpénztárnál) s csaknem valamennyi banknál, takaréknál és hitelszövetkezetnél lehet ilyen értékpapirosokat vásárolni.

3. A hadikötvényeket a kölcsönre való jegyzés (aláírás) útján vásároljuk. A kölcsönre való jegyzés pedig akként történik, hogy a 2. pontban említett helyeken (aláírási, jegyzési helyek) az e célra nyomtatottan készen levő »Aláírásinyilatkozat«-ot megfelelően kitöltjük, nevünket aláírjuk és a jegyzett kötvények árát az aláírási helynek nyugta (pénztári elismervény) ellenében kifizetjük.

4. A kölcsön aláírásának (a hadikölcsön jegyzésének) ideje harmincegy napig tart: *október 18-ától november 17-ig.*

5. A kötvények 50, 100, 1,000 5,000 és 10,000 koronások. Ezt pénzügyi nyelven úgy mondjuk, hogy a kötvényeknek 50, 100, 1,000 5,000 és 10,000 korona a névértékük. A 100 korona »névérték« kifejezés azt jelenti, hogy 100 korona érték van a kötvény szövegébe beleírva, vagyis a kötvény 100 koronáról szól. Ha 5,000 korona van beleírva, akkor 5,000 korona névértékű. Ennyit fizet vissza az állam a kötvénytulajdonosnak, ha a kölcsönt felmondja.

6. Egy 100 koronás hadikölcsön-kötvénynek az ára, ha ennek az évnek október 30-ig megvesszük és rögtön ki is fizetjük: *97 korona 10 fillér.* Ha pedig október 31-étől november 17-ig terjedő időben vesszük meg, akkor — az időközi kamatokra való tekintettel — *97 korona 40 fillérbe* kerül.

De van 50 koronás kötvény is. Ez a legkisebb összeg, amellyel a hadikölcsönben részt lehet venni. Az ilyen 50 koronás kötvénynek az ára, ha október 18-ától október 30-áig terjedő időben vesszük meg: *48 korona 55 fillérbe* kerül, ha pedig október 31-étől november 17-éig terjedő időben vesszük meg: akkor *48 korona 70 fillér* az ára. Ez igazán olyan pénz, amellyel minden ember, még a szegényebbek is, részt vehet a harmadik hadikölcsön jegyzésében.

Az 1,000, 5,000 és 10.000 koronás kötvények árát úgy számíthatjuk ki, hogy mindeniket felbontjuk 100 koronás kötvényekre s annyiszor vesszük egy 100 koronás kötvény árát, ahányszor 100 korona összegű kötvényt akarunk vásárolni.

A jegyzéseknél semmiféle jutalékot nem kell fizetni.

7. A kötvények a névértéknek 6 percentjét (százalékát) kamatozzák. Ez azt jelenti, hogy a 100 koronás névértékű kötvény egy évi kamata 6 korona. Miután azonban az 6. pont szerint 100 koronás kötvényért például kevesebbet kell fizetni, mint 100 koronát, így *a kötvények tulajdonképen nem 6 percentet, hanem 6.18 percentet jövedelmeznek.*

Ezek után az értékpapirok után az állam a kamatokat ez évi november 1-től kezdődőleg minden év május és november 1-én, tehát két részletben, *utólagosan* fizeti. Az első kamatot már 1916. évi május 1-én megkapja az ember. A kamatokért el kell menni, vagy el kell küldeni oda, ahol a kötvényeket vásárolta az ember, elvisszük magunkkal a kötvényt s ott a félévi kamatokról kiállított és a kötvényhez előre mellékelt nyugták közül — amelyeket szelvényeknek neveznek — azt, amelyik már lejárt kamatról szól, levágják, kifizetik érte a kamatot s a kötvényt visszaadják. Postán és levélileg is el lehet ezt intézni.

8. Az állam a hadikötvény *kamatait,* épúgy, mint felmondás esetén a hadikötvény *tőkeértékét,* a kötvénytulajdonosnak minden fennálló és a jövőben behozandó magyarországi adó, bélyeg és illeték levonása nélkül fizeti ki.

9. A tavaly augusztus 1-je után takarékba tett pénzünket, — a felmondási idők megtartásával — tetszés szerint felhasználhatjuk kötvényvásárlásra. A korábbi takarékbetétnek csak a felét tartozik a takarékpénztár a kölcsön jegyzésének céljára kiadni, úgyhogy a jegyzésre szánt összeg másik felét készpénzzel vagy kölcsön felvétele útján kell pótolni. De a legtöbb takarék, ha megbeszéljük vele a dolgot, annyi pénzt ad ki az ilyen betétből is, amennyit jegyezni akarunk.

10. A kötvényekre az Osztrák-Magyar Bank és a magyar királyi Hadikölcsönpénztár (de más bank is) a kötvény névértékének 75 százaléka erejéig kölcsönt ad akkor, ha a hadikölcsön-kötvényt náluk zálogba adjuk. Ezért a kölcsönért most csak öt percentes kamatot kell fizetnünk, míg a kötvényekért, amint tudjuk, hat percentnél is többet kapunk. Így tehát egy percent különbözet még a javunkra esik.

11. A hadikölcsön-kötvényeket az állam, ha majd neki tetszik, felmondhatja, ami azt jelenti, hogy a kötvény tulajdonosának azt az összeget, *ami a kötvényre rá van írva,* visszafizetheti s a kötvényt beszedi. Erre a felmondásra (visszafizetésre) azonban az államnak 1921. évi május 1-je előtti időre nincsen joga. Ebből a kötvénytulajdonos számára az következik, hogy a kötvényeiért jóideig okvetlenül megkapja a hatpercentes szép kamatot.

12. Ha a 2. pontban megjelölt helyeken (úgynevezett aláírási helyeken) hadikölcsön-kötvényt vásároltunk, az aláírási helytől a pénz befizetéséről nyugtát (pénztári elismervényt) kapunk. E nyugta ellenében rövid idő multán ugyanazon a helyen, ahol a pénzt befizettük, meg fogjuk kapni *magát a valódi értékpapirost, az úgynevezett kötvényt.*

---

felkeltette az önkéntest és az önkéntes virrasztott tovább.

Semmi zaj, semmi nesz.

Az önkéntes már álmosodni kezdett, mikor halk nesz, cseszmetelés, óvatos lépések zaja hallatszott a völgyből. Az önkéntes szeméből hirtelen elszállt az álom. Kezébe vette a fegyverét és figyelt . . .

A lépések zaja folyton közelebbről hallatszott, végre a sátorhoz ért és a tolvaj kezdte zörgetni a tarisznyákat.

Az önkéntes gyorsan fölkeltette a tiszteket és halkan a fülükbe súgta:

— Itt a tolvaj! — és kimutatott a sátorból.

A tisztek kezükbe vették a villanylámpákat, lassan, végtelen csendben kimásztak a sátorból, hirtelen talpra ugráltak, megnyomták a villanylámpa gombját, ugyanakkor az önkéntes lövésre kapta a fegyverét.

A hirtelen támadt világosságra egy megrémült ordítás hallatszott:

— I—á!

A szamár volt.

Nyáry Andor.

A rokkantkérdés megoldása.

Irta: **Battlay Dezső dr.**

Kezünkbe került Krassó-Szörényvármegye alispánjának előterjesztése a törvényhatósági közgyűléshez — és kezünkbe került a közgyűlésnek erre hozott lélekemelő határozata.

Üdvözöljük az alispánt, akié az eszme s üdvözöljük a vármegye közönségét, amelyé az eszme megtestesülésének érdeme.

Nagy fontosságú esemény ez! Az első percben teljesen át se érezhető. A rokkantkérdés teljes megoldása ez — a társadalom útján. Annak a magyar társadalomnak az útján, melynek ez becsületbeli kötelessége volt.

Reájöttünk végre, hogy rokkantjaink nemcsak a hazát védték emberfeletti harcaikban, de védték egyúttal a magyar társadalmat is — védtek minket is — saját életük, saját testi épségük feláldozása árán is.

A kormány már megtette és meg fogja tenni a maga kötelességét, — amennyire az ország gazdasági helyzete megengedi. Tovább azonban nem mehet.

De, „tudjuk a multból, hogy amit az állam nyujthatott, arra volt legfeljebb elegendő, hogy a rokkantak életüket nyomorúságosan, mások alamizsnája mellett eltengethessék.“

„A mult idők háborúi pedig nem követeltek annyi áldozatot, mint a mostani, úgyhogy eleve láthatjuk annak lehetetlenségét, hogy az állam segítsége olyan legyen, amely teljesen biztosítja a nyugodt megélhetést.“

Pedig rokkantjaink ezt legalább is megérdemlik.

A magyar társadalom becsületbeli kötelessége, hogy az állami segítséghez hozzáadja azt a pluszt, mely szükséges, hogy a mi rokkantjaink abba a gondtalan, nyugodt anyagi helyzetbe kerülhessenek, amely megengedi, hogy minden keserűség, minden panasz nélkül, büszkén, önérzettel gondolhassanak vissza a nagy harcokra, nélkülözésekre, szenvedésekre, — saját rokkantságukra.

A megindult társadalmi mozgalmaknak néhol egyenesen elkápráztató eredménye, hogy társadalmunk felfogta ezt a szocialis, egyben nemzeti és hazafiúi kötelességet s kész lelkes adományaival lelket, melegséget, szeretetet önteni az állami akcióba.

De eddig még nem az egész társadalom mozdult meg. A nagylelkű adakozók mellett akadtak még egyesek, főleg a falvakban, akik szűkkeblűségből s szent kötelességük félreértése miatt még mindig nem rótták le rokkantjaink iránt önkénytes háláikat.

Hogy ezek is kénytelenek legyenek leróni hálájuk adóját, azt célozza Krassó-Szörényvármegye alispánja és ezt valósítja meg a közgyűlési határozat, azzal, hogy 50 évre pótadót vet ki polgáraira, azokra, akik ecélra már áldoztak s azokra is — s ez a fontos, — akik a társadalom nemes felbuzdulásától magukat ridegen távol akarták tartani.

Még csak ebben az egy vármegyében valósult meg az eszme.

De hisszük, hogy nemsokára utánzásra talál a példa a többiben is.

A gondolat oly szép, hogy megérdemli a követést. S hogy a nemes példa hívó szava szerte hangozhasson az egész országban, ezért írtuk e szerény pár sort.

HIREK.

Ferdinánd bolgár cár üdvözlése.

Draskóci és Jordánföldi *Ivánka István*, Hontvármegye és Selmec- és Bélabánya szab. kir. bányaváros főispánja, abból az alkalomból, hogy a nemes bolgár nemzet szövetségesünk lett és Szerbia legyőzésére velünk egyesült, Ferdinánd bolgár királyhoz, a honti eredetű Koháryak vérbeli ivadékához, *a két törvényhatóság nevében* a következő táviratot intézte: ***„Ferdinánd bolgár király Őfelsége. Szófia.*** Lelkesedéssel és örömmel üdvözöljük Bulgária bölcs királyát és a vitéz bolgár nemzetet nagy elhatározása alkalmából, mellyel e szörnyű világháborúban hozzánk csatlakozott. Büszkeséggel tölt el bennünket az a tudat, hogy a bolgár királyság megalapítója, első cárja a vérünkből való, kinek ősei, a Koháryak, Hontvármegye örökös főispánjai voltak. S boldogoknak érezzük magunkat, hogy I. Ferdinánd Őfelsége ezt a kapcsolatot soha meg nem tagadta s megyénk iránti kegyes vonzalmának nem egyszer adta tanújelét. De mi is mindenkor és nagyrabecsüléssel kisértük sorsát élete magasbatörő pályáján. Vele örültünk és vele búsultunk. S érte lelkesedünk ma is, hogy kipróbált, megedzett, hős hadait — annyi kisértés dacára — a mi közös ellenségünk ellen, a mi igaz ügyünk kivívására, egy áldásos barátságban eltöltendő hosszú béke biztosítására a mi táborunkba vezette. A magyarok Istene áldja meg érte. Tegye naggyá országát, népét boldoggá, hosszúvá és dicsőségessé uralkodását. *Ivánka István*, Hontvármegye, valamint Selmec- és Bélabánya szab. kir. város főispánja.“

Ferdinánd király az üdvözlést a következő táviratban köszönte meg: „Méltóságos ***Ivánka István*** úrnak, Hontvármegye, valamint Selmec- és Bélabánya szab. kir. város főispánjának, *Ipolyság*. Mély meghatottsággal fogadtam Hontvármegye hazafias közönsége nevében hozzám intézett üdvözletét. Azok a szép szavak, melyekkel Ön felidézte drága őseim emlékét, akik Ipolyságon s a nekem oly nagyon kedves Hontvármegyén, mint annak örökös főispánjai, uralkodtak, szivemnek jóleső bizonyitékát alkotják arról, hogy a nemes vármegye nem feledkezett meg arról, kinek szíve ifjúságától kezdve vele egybeforrott. Ájtatos imáim szállanak a Mindenhatóhoz, hogy a közös küzdelmünket, vérrokon népeink dicsőségére és kultúrális javára, valamint egy áldásos, belső, igaz barátságban eltöltendő, tartós béke biztosítására, mielőbbi teljes siker koronázza. Kérem Főispán urat, hogy Hontvármegye, valamint Selmec- és Bélabánya szab. kir. város nemes lakosságának, hűséges ragaszkodásáért és szeretetreméltó emlékezéséért, hálás köszönetemet és szíves üdvözletemet tolmácsolja. *Ferdinánd.*“

— **Személyi hir.** *Farbaky István* miniszteri tanácsos, a selmecbányai ev. egyház és a líceumi főgimnázium felügyelője. *Händel Vilmos* honti ev. főesperes és *Király Ernő* lic. főgimn. igazgató a magyarországi evangelikus egyház egyetemes gyűlésére Budapestre utaztak.

— **Legfelső elismerés.** Őfelsége, a király, megparancsolta, hogy *Blattny Tibor* m. kir. erdőfelügyelőnek, a kiváló erdészeti szakírónak, a 6-ik tábori tarackezred tartalékos főhadnagyának, az ellenséggel szemben tanúsitott kitűnő szolgálataiért, legfelső dícsérő elismerése tudtul adassék.

— **Katonaorvosi kinevezés.** Őfelsége, a király, *Hösz Dezső dr.* és *Pittner László dr.* tartalékos segédorvoshelyetteseket, a selmecbányai líceumi főgimnázium volt növendékeit, tartalékos segédorvosokká nevezte ki.

— **Közgyűlés.** Selmec- és Bélabánya szab. kir. bányaváros törvényhatósági bizottsága november havi rendes közgyűlését, *Ivánka István* főispán elnöklésével, folyó hó 9-én, kedden délután 3 órakor fogja a városháza tanácstermében megtartani.

— **Iskolalátogatás.** *Jurkovich Emil*, a besztercebányai tankerület kir. főigazgatója, a főgimnáziumok látogatására folyó hó 3-án Selmecbányára érkezett. Pénteken és szombaton a líceumi főgimnáziumban végezte hivatalos látogatását, a jövő héten pedig a kir. kath. főgimnáziumot látogatja meg.

— **Jegyzés a harmadik hadikölcsönre.** A selmecbányai légszeszgyár igazgatósága a harmadik magyar hadikölcsönre 100,000 K-t jegyzett. A három hadikölcsönre összesen 250,000 koronát.

— **Előléptetések az államvasutaknál.** A m. kir. államvasutak igazgatósága *Vincze János* államvasúti ellenőrt a VII. fizetési osztály 3. fokozatából a 2. fokozatába, *Boleman Ede* mérnököt a VIII. fizetési osztály 1. fokozatából a VII. fizetési osztály 3. fokozatába, *Fónyi József* és *Mühlhoffer Károly* hivatalnokokat pedig a IX. fizetési osztály 1. fokozatából a VIII. fizetési osztály 3. fokozatába léptette elő.

— **Halál az orosz hadifogságban.** *Fischer Károly* végzett erdőmérnökhallgató, a 6. honvédhuszárezred tartalékos hadnagya, 27 éves korában, hosszas betegség után, szeptember hó 3-án Szemipalatinskban (Szibéria) meghalt. Március 1-én, a Rypyánki-Halics mellett vivott csatában jutott hadifogságba.

— **Közigazgatási bizottsági gyülés.** Selmec- és Bélabánya szab. kir. bányaváros közigazgatási bizottsága november havi rendes ülését, *Ivánka István* főispán elnöklésével, e hó 10-én, szerdán reggel 9 órakor fogja a városháza tanácstermében megtartani.

— **Erdészeti áthelyezések.** A m. kir. földművelésügyi miniszter *Förster Gyula* erdőtanácsost Nagyváradra (hivatalfőnöknek), *Daempf István* erdőtanácsosi címmel és jelleggel felruházott főerdőmérnököt Beregszászra (hivatalfőnöknek), *Bossányi István* erdőtanácsosi címmel és jelleggel felruházott főerdőmérnököt Nyitrára (hivatalfőnöknek), *Urszinyi György* főerdőmérnököt Pozsonyba (erdőgondnoknak), *Radonics Vazul* erdőmérnököt Bakabányára (erdőgondnoknak), *Bilovszky Béla* főerdőmérnököt Rimaszombatból Zalaegerszegre (hivatalfőnöknek), *Pöschl Ferenc* főerdőmérnököt Nagyszöllősről Rimaszombatba hivatalfőnöknek, *Dudutz Károly* főerdőmérnököt Zalatnáról Miskolcra (erdőgondnoknak), *Bauer Sándor* segéderdőmérnököt Csíkszeredáról Nagyszöllősre (erdőgondnoknak), *Henter János* segéderdőmérnököt Szentágotára (erdőgondnoknak), végül *Francziszcy Vilmos* erdőmérnököt Szentágotáról Budapestre helyezte át és szolgálattételre a földmüvelésügyi miniszterium erdészeti (I A.) főosztályába osztotta be.

— **Adomány.** A harctéren hősi halált halt tanítók özvegyeinek és árváinak a segítésére a selmecbányai városi r. k. fiúiskola tanítói 25 K-t adományoztak. Az adományt *Pálfi Péter* kir. tanfelügyelő a Néptanítók Lapjához juttatta.

— **Adomány a Vöröskeresztegylet javára.** A Vöröskeresztegylet selmecbányai választmánya javára az elmult héten Mátray Gusztáv gyógyszerész (koszorúmegváltás címén) 5 K-t, Ernst Zsigmondné pedig 1·60 K-t adományozott. A szíves adományokat hálásan köszöni a választmány elnöksége.

— **Névmagyarosítás.** *Maruschka József* selmec- és bélabányai illetőségű, nagyági lakos családi nevét, az 1915. évi 109,997 számú belügyminiszteri engedéllyel, *Mersei*-re változtatta.

— **A harmadik magyar hadikölcsön.** Javában gyülik a magyar hadikölcsön. Emlékezzünk ez alkalomból a német hadikölcsön tizenkét milliárdos sikerére s arra a megcáfolhatatlan igazságra, hogy nagy szövetségesünknek kívánatos barátai csak úgy lehetünk, ha megmutatjuk, hogy ki tudjuk venni részünket minden arányos erőfeszítésből. Akik tehát kölcsönt jegyeznek, akik erre hatásosan buzdítják a népet, nemcsak úgy szolgálnak a magyar jövőnek, ha a háború diadalmas megvívását segitik elő, hanem úgy is, hogy impozáns tanúságát adják a nemzet erejének s így a magyar pozíciót a nemzetközi viszonylatban a háború utánra is erősítik. Amellett pedig semmit sem kockáztatnak, sőt igen jó üzletben lehetnek részesek. Hogy ez a befektetés milyen biztos és gyümölcsöző, szolgáljon rá kétségségtelen bizonyítékul, hogy a magyar hadikölcsönre német pénzemberek is jegyeznek, épúgy, mint ahogy a német kölcsönre külföldiek is jegyeztek. Ezt pedig nem az irántunk való ideális szimpátiából teszik, hanem azért, mert megtudták, hogy bízvást és skrupulus nélkül lehet számunkra hitelezniök.

A pénz világában nincsenek barátságok, nincsenek érzelmek. Ha a hatalmas, az óvatos német tőke hitelre képeseknek tart bennünket, ez nemcsak a harctéri dicsőségünknek tulajdonítható, hanem annak is, hogy már kétizben tettünk bizonyságot, tényes tanúságot gazdasági életünk fejlettségéről és szolidaritásáról. Most csupán csak rajtunk áll, hogy ezt a bizalmat egy harmadik tanúságtétellel elmulhatatlanná erősítsük s tekintélyünket, jövő gazdasági életünk mérhetetlen hasznára, ország-világ előtt megszilárdítsuk.

— **Selmecbánya 1915. évi október havi húsfogyasztása.** Selmec- és Bélabánya szab. kír. bányaváros közvágóhídjain folyó évi október hóban levágtak 22 szarvasmarhát, 20 borjút, 13 sertést és 356 juhot. Levágott állapotban behoztak 1 szarvasmarhát, 9 borjút és 15 sertést. Elkoboztak 4 szennyezett, 1 férges, 1 gümőkóros tüdőt és 24 mételykóros májat.

— **Adományok a kórházaknak.** A Vöröskeresztegylet selmecbányai *szükségkórházainak*, a sebesült és beteg katonák számára, az elmult héten a következők adományoztak: Podhorszky Józsefné 200 cigarettát, Bélabánya 12 l tejet, Greguss Antalné 60 drb. süteményt, Debnár Gusztáv 11 cigarettát, Eisele Janda 6 drb. süteményt.

— **A hontmegyei szüret.** A m. kir. földmüvelésügyi miniszterium hivatalos jelentése szerint Hontmegyében a szőretet nagyrészében már befejezték. A kedvezőtlen idő sok kárt okozott. A termés katasztrális holdankint 3—30 hektoliter közt váltakozik. Az átlag hegyiszőlőkben 16, homokiszőlőkben 9 hektoliterre tehető. A must cukortartalma 16—23 fok közt ingadozik. Az újbor ára hektoliterenként 60—100 korona.

— **A húsárak hivatalos megszabása.** *Sándor János* belügyminiszter egy beszédében a húsdrágaság kérdésével is foglalkozott s róla a következőket mondotta: A háború hihetetlen mértékben emelte a húsfogyasztást. Az emberek százezrei, akik eddig hetenkint legfeljebb egyszer ettek húst, a háború óta állandó fogyasztói lettek. A sertéshizlalást nagymértékben akadályozta az elmult évben, hogy a kukoricát emberi táplálkozás céljaira voltunk kénytelenek fenntartani, most pedig nagyon ügyelni kell arra, hogy olyan rendszabályokat ne léptessünk életbe, amely a hizlalókat arra kényszeritené, hogy a hizlalást abbahagyják. Minthogy azonban úgy találjuk, hogy egyes sertésterminyek árai aránytalanul magasabbak, *a kormány elhatározta, hogy maximálni fogja a sertéshús, a szalonna és a zsír árát*, még pedig úgy, hogy a maximális ár valamivel olcsóbb lesz a mai piaci árnál. Ugyanilyen gondoskodásunk tárgya az élelmiszerkérdés minden más problémája. A maximális árakat, a szükséghez képest, *kiterjesztjük mindazokra az élelmiszerekre, amelyeknél indokolatlanul túlhajtották az árakat.*

— **Segítőakció.** A hadbavonult katonáink visszamaradt családtagjainak a segítésére szánt alapba a mult héten Millenovich Ferenc 5 K-t, Balás Hugó dr. 20 K-t, a selmec- és bélabányai állami alkalmazottak fogyasztószövetkezete (az 1914/15. üzletévben elért tiszta fölöslegből) 200 K-t adományozott.

Itt említjük meg, hogy Bálik János istvánházai birtokos a városi szegény- és menedékház javára 20 K-t ajándékozott.

— **A török Vörös Félhold képeslevelezőlapjait 20 fillérért árusítja az Országos Bizottság (Budapest, Képviselőház).**

— **Félmilliós nyereség kétezer malacon.** A Hentesek Lapja írja, hogy egy békéscsabai malomtulajdonos a mult év őszén az Almássy-uradalomtól 2000 darab malacot vett 200.000 koronáért. A malacokat Kőbányán hizlaltatta s itt egy bizományosnak 1.600.000 koronáért adta el őket. A disznók hizlalása mintegy 800.000 koronába került; az eladó tehát körülbelül 600.000 koronát nyert a 2000 darab malacon. Szeretnők tudni, hogy az ilyen urak mennyit juttatnak a hadijótékonyság számára. Úgy látszik, javarészben a szegényeké a haza a háborúban.

Jegyezzünk a hadikölcsönre!

— **Mai negyedik cikkünket** a *Közigazgatási Közlöny* bocsátotta rendelkezésünkre s egyidőben jelenik meg Budapesten és nálunk. A kérdés, amellyel foglalkozik, általános jelentőségénél fogva mindenkit érdekel s egyik legfontosabb, megoldásra váró kérdése a hazafias társadalomnak. Ebből az alkalomból is figyelmükbe ajánljuk olvasóinknak ezt a páratlan agilitással szerkesztett, nivós szaklapot, mely az új rezsim vezetésével hat hónap alatt az ország első közigazgatási szaklapjává küzdötte fel magát. Különösen felhívjuk reá a községi és körjegyzők figyelmét, kiknek kötelességük a szakirodalom támogatása. Annál is inkább előfizethetnek reá, mert a *Közigazgatási Közlönyt* a belügyminiszter is melegen ajánlotta s megengedte, hogy az előfizetési díj a községi pénztárt terhelje.

— **Magántisztviselők önkéntesi karpaszományviselési kedvezménye.** A m. kir. kereskedelemügyi minisztermek a besztercebányai kereskedelmi és iparkamarához intézett leirata szerint a kellő iskolai végzettséggel nem bíró egyéneknél az egyévi önkéntesi karpaszomány viselésére való igényjogosultságot a m. kir. honvédelmi miniszter kizárólag valamely nagy vállalatnál vezetőállást betöltő egyénekre fogja megállapitani. Az ezért való folyamodványokat, a szükséges okmányokkal felszerelve, a kamarához kell benyujtani. Azok az 1865—1872. évi születésű népfölkelők, kik vezetőállást nem töltenek be, de társadalmi állásuk, személyes képességeik és szolgálatuk alapján magasabb képzettségüek, kivételes elbánásban (külön ismertetőjel, közönséges munka alól való mentesség, stb.) fognak részesülni. Ez a kedvezmény a bevonuláskor és élőszóval kérelmezhető a csapatparancsnokságnál.

— **A Nagy Háború.** Minél előbbrehalad a világháború nagyszabású történelemírása, A Nagy Háború című népszerű és gazdagon illusztrált munkában, annál érdekesebb részletek kerülnek az olvasóközönség elé. A most megjelent 32. füzet a francia hadszíntér eseményeivel és a híressé vált első champagnei télicsatával foglalkozik. Az új füzet képei közül különösen egy festmény színes reprodukciója magaslik ki, amely egy ellenállhatatlan lendületű bajor rohamot mutat be. Egy másik műmelléklet a Vogézekben lefolyt, elkeseredett téliharcokat örökíti meg. A füzet többi illusztrációja érdekes, hiteles fényképfelvételekből és pompás térképvázlatokból áll. A Nagy Háborút *Lándor Tivadar* szerkeszti, az *Athenaeum* adja ki s egyes füzetei, 40 fillérért, lapunk kiadóhivatalában kaphatók.

NESTLÉ-FÉLE GYERMEKLISZT
csecsemők gyermekek és lábadozók legjobb tápláléka gyomor- és bélbetegségek után.
Mindenhol kapható.
Próbadobozt és tanulságos orvosi könyvecskét a gyermeknevelésről teljesen díjtalanul küld a
Nestlé-féle gyermekliszttársaság
Wien I., Biberstrasse, 44 e.

— **Szerbia és a szerbek** cimmel jelent meg egy rendkivül érdekes füzet, amely a legaktuálisabb hadiszíntér országát és népét, Szerbia kivonatos történetét ismerteti. A Szerbia térképével ellátott kis füzet tartalma a következő:

A szerb nép törökuralom alatt. A törökinvázió. A törökuralom alatt. A felszabaduló harc. A belsőviszonyok fejlődése egészen az állami önállóságig. Gazdasági és szociális állapotok. A szerb hadsereg. Az osztrák-szerb viszonyok. A füzet ára 50 fillér s lapunk kiadóhivatalában kapható.

— **Karácsonyi Album** cím alatt mint minden esztendőben az idei karácsonyra is egy díszes Albumban összegyűjtve jelenteti meg a Bárd Ferenc és Testvére közismert budapesti zeneműkiadó cég a folyó évben népszerűségre jutott, kedvelt zeneműveket. Benne lesznek az Albumban a legujabb operettujdonságok, mint Zsuzsi kisasszony, Lengyelvér, Végre egyedül, Legényhúcsú, Vilmos huszárok legjobb számai. Továbbá Keringők, Indulók, Tangó, Ragteim, kuplék és szebbnél-szebb kabarészámok. Dalok, Magyar nóták és a most népszerű katonanóták. Valamennyi zongorára, részben pedig énekre és zongorára. E Karácsonyi Album kiadásával hazánk e legelső zeneműkiadó cége kedves meglepetést szerez nagy vevőközönségének és valósággal ajándékszámba megy e gyönyörű album, tekintve, hogy a majdnem 100 oldalt tartalmazó kötetben foglalt zeneművek értéke egyenként vásárolva 100 korona értéket képvisel, míg így együtt az egész Karácsonyi Album 4 korona, díszkötésben pedig 6 korona. Lapunk olvasói bizonyára szivesen veszik e Karácsonyi Album megjelenéséről szóló hírünket és azt a figyelmeztetésünket, hogy az albumra a kiadócég csakis november 30-ig fogad el megrendeléseket, mivel ez csak annyi példányban jelenik meg, ahány megrendelés rá december 1-ig Budapestre a cég Kossuth Lajos-utca 4. sz. alatti kiadóhivatalához beérkezik.

Steckenpferd-liliomtejszappan
Bergmann & Co. cégtől Tetschen a Elbe.
egyre nagyobb kedveltségnek és elterjedtségnek örvend szeplő ellen való elismert hatásánál fogva s a bőr és szépség gondozásában való felülmulhatlanságáért. Ezernyi elismerölevél! Sok legnagyobb kitüntetés! Bevásárlásnál óvatosság! Ügyeljen nyomatékosan a Steckenpferd védőjegyre és a cég helye nevére! Darabja 1 koronáért kapható gyógyszertárakban, drogériákban, illatszerüzletekben stb. Hasonlóképen kitünő Bergmann Manera liliomkrémje, (80 fillér egy tubus). Kitünő szer női kéz gondozására.

— **Aki Budapestre utazik, nézze meg a pasaréti lövészárkot. Az ország egyetlen hadilátványossága.**

— **Kolera ellen** a legbiztosabb óvószer a kénes gyügyi gyógy- és borviz. Kapható az egyedül elárusitónál, özv. Greguss Antalnénál.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közlöttekért nem felelős a szerk.

Fog-Krém
KALODONT
70 Fillér

A hadikölcsönre való jegyzés hazafias kötelesség.

SELMEC- ÉS BÉLABÁNYA SZ. KIR. VÁROS HIVATALOS KÖZLEMÉNYEI.

Az anyakönyvi hivatalok bejegyzései 1915. október haváról.

Születés.

Licskó János, Stric Zsuzsanna,	fiú,	Selmecbánya.
Suhaj Vilmos, Chautka Irma,	»	»
Laun Károly, Lang Vilma,	»	»
Bukovcsan János, Prokop Mária,	»	»
Vancsó Béla, Csesznák Valéria,	»	»
Bachna Pál, Ertl Józsa,	»	»
Szopkó István, Bartkó Zsuzsanna,	leány,	»
Hupka István, Kollár Erzsébet,	»	»
» » » »	»	»
Stern Dezső, Grünfeld Józsa,	»	»
Visnyovszky Dániel, Schvartz Matild,	»	»
Stubna György, Jokl Erzsébet,	»	»
Neuráth Rezső, Kasevits Lujza,	»	»
Lovász Ármin, Csunderlik Gizella,	»	»
Florek József, Frey Rozália,	»	Bélabánya.
— Gyuricza Mária,	fiú,	»
Haring János, Boros Teréz,	»	Hodrusbánya.
Ihring János, Oszvald Jozefa,	leány,	»
Szteinik János, Glézl Apollónia,	fiú,	Istvánháza.
Weisz Ferenc, Duppal Amália,	»	Felsőróna.

Házasság.

Strausz Lajos Stubnyafürdő, Hirschl Alice	Selmecbánya.
Pleuka Ferenc Varannó, Riedl Erzsébet	»
Falmayer Imre, Argan Anna	»
Darmann Márton Budapest, Eckstein Stefánia	»
Frank János, Krisztin Mária	»
Pleuka Antal, Markó Zsuzsanna	»
Brnák József Tópatak, Hanesz Kleczek Katalin	Bélabánya.

Halálozás.

Kukula János, 16 éves, hastifusz,	Selmecbánya.
Szliaczky Pál, 65 éves, agygutaütés,	»
özv. Steffek Antalné, 57 éves, ázsiai kolera,	»
Remen András, 11 éves, veselob,	»
Chrien Károly, 80 éves, végelgyengülés,	»
Laczkó János, 86 éves, »	»
Krácsik János, 24 éves, tetonus,	»
Andrási Józsefné, 45 éves, csontlágyulás,	»
Savolt Mária, 66 éves, gyomorrák,	»
Hochmann Mátyásné, 60 éves, májlob,	»
Suhaj László, 11 napos, bélhurut,	»
özv. Günzl Ágostonné, 71 éves, szivizomelfajulás,	»
Matejka Ágoston, 62 éves, agygutaütés,	»
Donoval Ferenc, 78 éves, aggkór,	»
özv. Troksjár Mihálynné, 64 éves, szivizomfajulás,	»
Leikert András, 69 éves, Bright-kór,	»
Nemecz Irén, 18 hónapos, roncsoló toroklob,	Bélabánya.
Szleziak Mártonné, 22 éves, hastifusz,	»
özv. Lichner Józsefné, 50 éves, májsorvadás,	Hodrusbánya.
özv. Bazler Lajosné, 54 éves, tüdőgümőkór,	»
Ihring Anna, 10 napos, veleszül. gyöngeség,	»
Wilmon Margit, 2 éves, tüdőlob,	»
Komora Ignác, 50 éves, agylágyulás,	»
Licskó Margit, 6 hónapos, eskór,	Istvánháza.
özv. Pajerszky Istvánné, 56 éves, végelgyengülés,	»
özv. Fercsek Tivadarné, 70 éves, »	»
Huszágh János, 43 éves, tüdőgümőkór,	»
Grenyó Anna, 22 éves, vízkór,	»
Szlovacsek Antal, 40 éves, tifusz,	»
Bieles Béláné, 35 éves, csúz, végelgyengülés,	»
Szabó Katalin, 11 éves, lábizomgyulladás,	»

6110/1915. szám.

Hirdetmény.

A gabonakészletek bejelentése és közszükségleti célokra való igénybevétele ügyében, a folyó évi október hó 30-án 3925. m. e. szám alatt megjelent belügyminiszteri rendeletre való hivatkozással, közhirré tétetnek a következők:

I. November 1-től kezdve december 25-ig búzát, rozsot, kétszerest, árpát és zabot senkinek sem szabad vásárolni, csak a Haditermény Részvénytársaságnak vagy bizományosainak, akik a vásárlás megkezdése előtt a Haditerménytársaságtól részükre kiállított igazolójegyet a járási főszolgabirónak láttamozás végett bemutatni és a községi elöljáróság felhívására felmutatni kötelesek.

II. Aki búza-, rozs-, kétszeres-, árpa- és zabtermését a Haditerménytársaságnak, illetőleg bizományosának **november 1-től december 25-ig** eladja vagy eladásra felajánlja, gabonájáért megkapja a hatóságilag megállapított legmagasabb árakat.

III. **November 25-től legkésőbb november 28-ig** mindenki tartozik bejelenteni, hogy november 25-én (beleszámítva azt is, amit már előbb eladott, de még el nem szállított) mennyi búzája, rozsa, kétszerese, árpája, zabja és lisztje van, tartozik továbbá bejelenteni, hogy gazdasági és háztartási szükséglete czímén mennyit tart vissza és ezeknek a levonása után mennyi a feleslege.

IV. A november 28 iki összeirás után is jogosítva van még mindenki december hó 25-ig készletét a Haditermény Részvénytársaságnak vagy bizományosának a maximális áron eladni, december 25-től kezdve azonban a háztartási és gazdasági szükségleten felül meglevő minden gabona közszükségleti célokra requiráltnak tekintetik és a termelő köteles a maximális árnál métermázsánként négy koronával alacsonyabb áron a Haditermény Részvénytársaságnak átszolgáltatni.

V. Ez a kormányrendelet a bab-, borsó- és lencsekészletekre is vonatkozik és így attól, aki 30 kilón felüli készlettel rendelkezik és december 25-ig a Haditermény Részvénytársaságnak el nem adja, vagy nyilt piacon közvetlen fogyasztás céljaira el nem árusítja, vagy nem adja el olyan kereskedőnek, aki hüvelyeseket helyben kicsinyben árul, bab-, borsó- és lencsekészlete a maximális árnál 4 koronával alacsonyabb árral elrequiráltatik.

Selmecbánya, 1915. évi november hó 3-án.

Horváth Kálmán,
kir. tan., polgármester.

9016/1915. szám.

Hirdetmény.

Mivel, az ujabbi bevonulások miatt, a gazdák, kereskedők stb. mezőgazdasági fuvarozó-munkálataikat teljesíteni nem tudják s a személyzetben beállott hiányokat hadifoglyok alkalmazásával óhajtják pótolni, felhívom mindazokat, akik hadifoglyokat óhajtanak alkalmazni, hogy ebbeli szándékukat, **november hó 10-ig,** jelentsék be a polgármesteri hivatalban.

Selmecbánya, 1915. évi november hó 2-án.

Arthold Géza,
városi tanácsos, polgármester h.

5436/1915. számv. szám

Hirdetmény.

Alulirott hivatal ezennel közzéteszi, hogy a Selmec- és Bélabánya város területére vonatkozó és az 1915. évre szóló **fegyveradó** kivetési lajstromok, az ipolysági kir. pénzügyigazgatóság érvényesitő záradékával ellátva, leérkeztek. A közadók kezeléséről szóló 1913. évi VI. t.-c. 2. §-a alapján kiadott 50000. sz. p. m. utasítás 29. §-a értelmében ezeket a lajstromokat az adózóközönség a városi adóhivatal helyiségében folyó évi november hó 3-tól november hó 11-ig 8 napig megtekintheti.

Tájékozóul egyben közli a hivatal, hogy az adókivetés elleni felebbezések az 1913. évi 50000. sz. p. m. rendelet 37. §-a értelmében a megtekintés után azonnal, vagy pedig az adóiv kézbesitését követő 15 napi határidő alatt a törvényhatósági közigazgatási bizottság adóügyi bizottságához nyujthatók be.

Végre figyelmezteti az adózókat, hogy a III. oszt. kereseti adóra, a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adójára és a bányaadóra vonatkozó felebbezéseket az 50000. sz. rendelet 23—24. §-ában jelzett módon és időben kell beadni.

Selmecbányán, 1915. évi november hó 2-án.

A városi adóhivatal.

Murányi Károly, áü. számvevő. **Csányi Ottó,** főszámvevő.

118541/1915. szám.

Körrendelet.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter úrnak folyó évi október hó 30-án kelt 73639. számú rendeletére **folyó évi november 1-től** kezdődőleg a csomagfelvételt következőkép korlátozom:

Egy-egy fél naponként legfeljebb 20 magáncsomagot adhat fel.

Azok a vidéki nem kincstári hivatalok, amelyeknél a magáncsomagfelvétel nincs teljesen megszüntetve, egy-egy féltől naponként úgy, mint eddig, csak 10 magáncsomagot vehetnek fel.

Szükséges, valamint érczpénzt, papirpénzt, élelmiszert és élesztőt tartalmazó csomagokra a korlátozás nem vonatkozik, vagyis az ily csomagok ezentúl is korlátlan mennyiségben adhatók fel.

A felvétel ideje nem változik.

Budapest, 1915. évi november hó 1-én.

Demény s. k.

21297/1915. szám.

Hirdetmény

a házbérjövedelem bevallása tárgyában.

Mivel a házbéradót az 1916. évre való évvénnyel ki kell vetni, az e kivetés alapjául szolgáló házbérvallomási-ívek benyujtására a m. kir. pénzügyminisztérium 1915. évi 105,100. szám alatt kiadott rendeletével az 1915. évi november hó 2-től 30-ig terjedő időt tűzte ki.

A házadóról szóló 1909. évi VI. t-c. 46. §-a értelmében a bevallás annak a községnek elöljáróságánál történik, amelynek területén a ház van.

A házbérjövedelem bevallására kötelezve van:

a) a tényleges birtokos, illetőleg, vagyonközösség esetén, az összes tényleges birtokosok;

b) a házközösségnél a ház feje;

c) nem önjogú, valamint jogiszemélyeknél a törvényes képviselő.

Ha a közös tényleges birtokosok közül csak egy ad vallomást, utóbbi az összes tényleges birtokosok meghatalmazottjának tekintendő.

A ház tényleges birtokosa (tulajdonos vagy haszonélvező), illetőleg a törvényes képviselő, a házbérvallomási ivet meghatalmazottal is kiállíttathatja, eljárásáért azonban a meghatalmazó anyagilag felelős. A bélyegmentes meghatalmazást kivánatra fel kell mutatni.

Felhivatnak tehát a vallomásadásra kötelezettek, hogy a házbérvallomási ivet pontosan és a valóságnak megfelelő hűséggel töltsék ki s a községi elöljáróságnál (városi adóhivatalnál) november 2-ikától kezdve legkésőbben november hó 30-ig nyujtsák be.

A bevallás tárgya: a házak évi nyers bérjövedelme. Nyersjövedelemnek kell tekinteni együttvéve mindazt, amit a bérlő a bérlettárgy használata fejében a bevallás időpontjában ellenértékül fizet, illetőleg teljesiteni tartozik.

Ideszámitandók különösen:

1. a szoros értelemben vett lakásbér;

2. a természetben való szolgáltatások, a tulajdonos helyett fizetett kárbiztosítási díjak, állami, helyhatósági és egyéb adók, azoknak az összegeknek kivételével, melyeket a bérlő községi adó fejében, házbérfillérek elnevezése alatt, vagy más községi lakásadó czímén fizet, ha a bérbeadó ezeket az összegeket elkülönítve mutatja ki, vagy bérvallomásában odanyilatkozik, hogy a mellékjárulékaival együtt bevallott nyersjövedelemben a házbérfillérek már bent foglaltatnak;

3. azok az összegek, melyeket a bérbeadónak a bérlő háztartása keretében vízvezeték, éjjeli világítás, szemétkihordás és más ilynemű mellékköltségek czímén fizet, ide nem értve a ház gondozásával megbizott egyénnek a bérlők részéről külön fizetett, akár előre meghatározott járandóságokat, továbbá a lakás világításáért és fűtéséért külön megállapitott összegeket; végül a bérlőtől, mint

üzlettulajdonostól üzlete céljaira felhasznált víz után fizetett vízvezetéki díjakat;

4. azok az összegek, melyeket a bérlő a bérbevett ház-vagy lakásrészek állandó átalakításának vagy karbahelyezésének költsége fejében a bérbeadó beleegyezésével sajátjából oly feltétel alatt előlegezett, hogy e költség visszatérüléséig készpénzben aránylag csekélyebb összegű lakásbért tartozzék fizetni. Ha e költség visszatérítését a szerződőfelek több évre osztották fel, a költségeknek csak azt a részét kell a nyersjövedelemhez számítani, mely, a megállapított felosztás szerint, az illető évre esik.

Általános házbéradó alá eső helyeken a házbirtokostól használt vagy másnak ingyen átengedett épületeknek, illetőleg épületrészeknek nyers házbérjövedelme gyanánt a bérbeadás esetén elérhető haszonértéket (bérértéket), az üresen álló lakásoknál pedig az előző évi adóalapot kell bevallani.

Üzletfelszereléssel, földbirtokkal, házikerttel vagy egyéb dolgokkal és jogokkal együtt bérbeadott házaknál vagy lakásrészeknél nyersjövedelemnek azt az összeget kell bevallani, mely házbér címén a bérszerződésben külön ki van tüntetve.

Bútorzattal együtt bérbeadott lakásrészek bérjövedelmét minden levonás nélkül kell bevallani. Ebből azonban a bútorzat felhasználása fejében 30 %-ot a kivető közegek fognak leszámítani.

A bérlők a vallomási íven bizonyítják a vallomás helyességét, nevüknek a vallomásadásra kötelezett felhívására a megfelelő rovatba történt bejegyzésével. Ez a bejegyzés a bérösszeg beírása előtt tilos.

A felek a házbérvallomások beadásáról elismervényt kérhetnek.

Aki vallomását a kitűzött határidőben be nem adja, abban az esetben:

a) ha a megállapított adóalap 1000 K-t nem halad meg, a kivetés során megállapított házbéradónak 1 %-át, illetőleg, ha a részére szabályszerűen kézbesített és a vallomás benyujtására szóló felhívás vételétől számított 8 nap alatt sem adja be vallomását, további 4 %-át fizeti pótlék fejében;

b) ha pedig a megállapított adóalap 1000 K-t meghalad, a kivetés során megállapított házbéradónak 5 %-át, illetőleg, ha a részére szabályszerűen kézbesített s a vallomás benyujtására szóló felhívás vételétől számított 8 nap alatt sem adja be vallomását, az adónak további 25%-át fizeti pótlék fejében. (Az 1909. évi VI. t.-c. 48. §-a, illetőleg az 1912. évi LIII. tc. 39. §-a.)

Ha a vallomásadásra kötelezett a vallomási ívet a bérösszegnek beírása előtt iratja alá bérlőjével, annyiszor büntetendő 5—200 K-ig terjedő rendbirsággal, ahány bérlőjénél elkövette. Hasonló rendbirság alá esik a bérlő is, ha a vallomási ív aláírását elfogadható ok nélkül megtagadja. (1909. évi VI. t.-c. 59. §-a.)

Bíróilag büntetendő, vagyis jövedéki büntető eljárás alá eső kihágást követ el a tényleges birtokos vagy törvényes képviselője, ha a házbérjövedelemre vonatkozó vallomási ívben adóköteles jövedelmét szándékosan elhallgatja vagy tudva valótlan vagy szándékos félrevezetésre irányuló nyilatkozatot tesz, mely az adómegrövidítésre alkalmas. Ha a kihágás elkövetésében a bérlő is szándékosan résztvesz, a tettessel egyenlően büntetendő.

Tájékozásul szolgáljon végül, hogy a vallomásadásra kötelezettet a bevallás kötelezettsége alól nem menti fel az a körülmény, hogy a vallomási ívet részére hivatalból nem kézbesítették.

Ha a vallomásadásra kötelezett a vallomási ívet kiállítani nem tudná, vagy hadbavonulása folytán nem tehetné, a községi vagy városi közegek (jegyzők, városi adóhivatalok) kötelesek a vallomási ív kiállításában hivatalból díjtalanul segédkezni, illetőleg a tollbamondott vallomás alapján a vallomási ívet a fél nevében kitölteni megtörténtét hivatalból igazolni. Ugyanezt az eljárást kell követni abban az esetben is, ha a bérlők a vallomási ívet szabályszerűen kiállítják, de a hadbavonult vallomásadásra kötelezettfélalá nem írhatja. A segédkezésnek megtagadása a közadók kezeléséről szóló 1909. évi XI. t.-c. 102. §-a (1913 50,000 sz. hiv. összeállítás 197. §. d) pontja) értelmében, minden egy s esetben 5—50 K-ig terjedhető birsággal büntethető.

Ipolyság, 1915. október 14-én.

Kegye Sándor,
kir. tan., pénzügyigazgató.

HIRDETÉSEK.

Kiadó lakások.

Özv. Králik Vilmosné 239—IV. ö. i. számú házában 3 kisebb lakás kiadó. Bővebb felvilágosítást **Balás Húgó dr.** zárgondnok ad.

Orvosok mint kitűnő, köhögés elleni szert ajánlják a

KAISER

mell-karamellát a három fenyővel.

Millió ember használja a

Köhögés

rekedtség, katarus, elnyálkásodás, hörghurut, fájós nyak, valamint meghülés elkerülése ellen.

6100 közj. hitel. orvosi és magánosok bizonyítványai a biztos eredményt igazolják. Igen egészséges és jóizű bonbonok. Csomagban **20** és **40** fill. Dobozban **60** fill.

Kapható: **Márkus M.** cukrászdájában, **Mikovényi Á.** és **Margótsy J.** örökösei gyógytáraiban **Selmecbányán.** Walko J K. és Szentistványi A. **Gölnichányán.**

Vidéken lakó

urak és hölgyek,

kik a helybeli egyénekről jól vannak tájékozva, fáradtság nélkül juthatnak diszkrét és tisztességes

mellékjövedelemhez.

GROSZWALD E., Budapest,
Futó-utca 38.

Ügyes

pénztárnoknő,

aki egyszerű könyvelési és más munkálatokat is végez, mérsékelt fizetési igények mellett állást keres. Cím a kiadóhivatalban.

A világháború irodalma:

	K
Kinek jár segély? A bevonultak és hozzátartozóik igényei. Nélkülözhetetlen kézikönyv	—.20
Vezérkari és egyéb hivatalos jelentések a világháborúról. I., II. kötet (1914. júl. 25-től okt. 15-ig)	2.—
Richel Ch: **A háboru multja és a béke jövője** (337 oldal)	4.—
A világháború okiratai:	
1. A német fehérkönyv	—.40
2—3. Az angol kékkönyv, 2 rész	—.80
4. Az orosz narancssárga könyv	—.40
Osztrák-Magyar vöröskönyv. Diplomáciai akták a háboru előzményeinek történetéhez, 1914.	1.—
Angyal D.: **A világháboru okai**	—.40
Archibald W.: **A modern háboru eszközei**	—.60
Mikes L.: **Zeppelin**	—.60
Pilch J.: **Ausztria-Magyarország hadserege**	—.60
Conan Doyle: **Nagybrittania veszedelme**	—.30
Wlassics Gy.: **A német világpolitika**	—.20
A világháború képes krónikája. Heti folyóirat. Egy-egy füzet ára	—.24

Kapható:

Joerges Ágost özvegye és fia
könyvkereskedésében

Törv. védve!

Utánzatoktól óvakodjunk.

KÖHÖGÉS, REKEDTSÉG és HURUT ellen nincs jobb, mint a valódi

„MENTHOMOL-CUKORKAK."

Hatásuk gyors és biztos, nagyon kellemes, jóízűek, a gyomrot nem rontják, az étvágyat elősegítik.

A köhögési ingert valamint a hangszálak kifáradását megakadályozzák, miért is énekesek, szónokok, papok, szónokok állandóan használják.

Dohányzóknak nélkülözhetetlen a száj üdítésére és a dohányszag eltávolítására. **Ára 1 doboz 40 fillér.**

Kapható minden gyógyszertárban és drogériában.

Vásárlásnál vigyázzunk a „Menthomol"-névre, melynek minden dobozán a fentiláthatóan 4 gnómalaknak rajta kell lennie!

Gyár: EGGER A. Fia, császári és kir. udvari szállító, BÉCS.

AKI

a külpolitikai és hadihelyzetről a legmértékadóbb lapok egyikéből akar tájékozódni, vegye meg naponként

a Vossische Zeitungot.

Kapható lapunk kiadóhivatalában.

Hadikölcsönjegyzés céljából

bármilyen értékpapirra

minden pénzintézet nyujt előleget, előnyös kamat mellett,

olyformán, hogy a jegyzéskor leteendő készpénzbiztositékot (10%) az értékpapirra előlegezi, a 90%-ra pedig lombardengedélyt vesz a jegyzőtől.

Akinek jelenleg nincsen sem készpénze, sem pedig takarék- vagy folyószámlabetétje, de két esztendő alatt biztos kilátása van megtakaritott vagy egyéb pénzbevételre, ha részletekben folyik is be,

ily módon tegyen eleget hazafiui kötelességének.

Fedezetnek alkalmas papirok: első- vagy második hadikölcsönkötvény, állampapir, záloglevél, minden részvény.

Létérdekünk, hogy minél nagyobb pénzsegéllyel támogassuk hadseregünk dicsőséges működését, hogy ezzel valutánk értékét külföldön is növeljük.

Utolsó jegyzési nap: november 17.

Gyerünk és jegyezzünk!

Inkább ma, mint holnap!

Nyomatott Joerges Ágost özv. és fia könyvnyomdájában Selmecbányán 1915.